

1

A múlt megismerése

Mi a történelmi forrás?

A történelemmel foglalkozó szakemberek, a történészek azt kutatják, hogyan éltek a régmúlt korok emberei, mit és miért csináltak, hogyan gondolkodtak, hogyan látták a világot. A történész azonban nem tud időgép segítségével visszarepülni a múltba, ezért úgy kell tennie, mint például a rendőrnemzőnek, akinek a „tethelyen” talált nyomokból kell kitalálnia, hogyan történt a „bűncselekmény”, és ki követhette el. Ezeket a nyomokat a történettudományban forrásoknak nevezik. A források időnként bőbeszédű szemtanúknak bizonyulnak, csak meg kell tanulni a „nyelvükön”.

A források nagyon változatosak lehetnek: elektronikusan rögzített források, írott források, tárgyak, épületek vagy azok romjai, szerves maradványok, térképek, adatsorok, diagramok és így tovább.

Elektronikusan és fotótechnikával rögzített források nemcsak az utolsó néhány évtized tanulmányozásakor jöhetnek számításba, bár a korábbi korszakok emberei nem ismertek ilyen technikákat.

A több ezer éve született tárgyi forrásokat ugyanis manapság leginkább rajzokról, fényképekről, filmekről ismerjük. Az értelmezésnél azonban sosem szabad elfeledkeznünk arról, hogy nem az eredeti műtárgyat látjuk a maga valóságában, körbejárható, esetleg tapintható formában, hanem mondjuk egy tenyérnyi vagy még kisebb képet róla. A modern technikai eszközök segítségével azonban néha többet is láthatunk, mint szabad szemmel.

» Egyiptomi múmia CT-vizsgálata

1 Érdeklődjön, hogyan vizsgál a CT!

2 Mi más tudhatunk meg modern eszközök segítségével egy több ezer éve élt emberről, mint kortársai vagy akár ő maga? <<

» Miről árulkodik a légifotó?

(Fotó: Czajlik Zoltán)

Szárfföld (Győr-Moson-Sopron megye) határában, az érő gabonában őskori épületek és erődítés nyomai rajzolódnak ki. <<

» Hogyan keletkeznek rajzok a vetésben?

A vetés esős időben általában egyenletes színűre és hosszúságúra nő. Ha azonban a növekedés bizonyos időszakában szárazság köszönt be, akkor a hajdanvolt árkok felett (B) a növények magasabbra, a falmaradványok felett (C) alacsonyabbra nőnek, s némileg a színük is megváltozik. A gabonátáblában gázoló embernek ebből nem sok tűnik fel, a levegőből fotózva azonban kirajzolódik az alaprajz. <<

